

Základní škola
Slovanka

Školní rok 2024/2025 Adventní vydání

SOVÍK

**Na vydání se podíleli: Motejzíková Róza, Prášilová Káta, Mihočová Mia,
Gembecová Anna, Plhalová Blanka, Svobodová Anička, Jiří Hrabal, Vít Matějčíček,
Jasmína Jahodová, Filip Spudil, Karolína Slabá, Ella Neumanová,**

Koordinovala A. Emingerová

Slovo úvodem

Milí čtenáři. Dovolte mi, jménem celého redakčního týmu, přivítat vás při čtení slavnostního vydání časopisu „Sovík“. Slavnostní je ze dvou důvodů. Jednak proto, že jde o první číslo nové redakční rady a také proto, že jde o číslo adventní.

Advent je pro mnohé z nás jedním z nejčarovnějších období roku. Je to doba plná očekávání, příprav na Vánoce, rodinné pohody a bohatých tradic, které jsou pevně ukotveny v české kultuře.

Přeji vám všem, ať si tento čas užijete v klidu, pohodě, obklopeni štěstím a láskou, ať se vám v novém roce daří ve všem, co děláte rádi, ale i neradi, ať najdete pod stromečkem, co jste si přáli a pokud ne, vězte, že důležitější, než dárky je to, že máte rodinu, kamarády, zážitky a na co se těšit.

Krásné Vánoce přeje za celý tým A. Emingerová

Obsah:

- 1. Adventní čas (Co to je, tradice adventu s receptem na vánoční cukroví, adventní věnec)**
- 2. Jak se slaví Vánoce ve světě**
- 3. Kam na výlet v době vánočních prázdnin**
- 4. Nejznámější vánoční koleda**
- 5. Zvyky a tradice na Štědrý den**
- 6. Věděli jste, že? Jmelí**
- 7. Vánoční vtípky**
- 8. Přání škole**
- 9. Anketa**

Advent

Co to je?

Je to začátek období čtyř neděl před 24. prosincem. Advent je doba radostného očekávání příchodu spasitele, duchovní přípravy na Vánoce a dobu dobročinnosti.

Tradice adventu

První tradicí je adventní kalendář, který pomáhá odpočítávat dny do Vánoc. Těchto kalendářů máme více druhů, ať už čokoládové nebo třeba s hračkami.

Druhou tradicí je Mikuláš, který 5. prosince chodí s čerty a anděly, aby odměnili hodné děti a pokárali ty zlobivé.

Třetí tradicí jsou adventní trhy, které často probíhají na náměstích měst i vesnic, jsou spojené s rozsvícením vánočního stromu a prodávají se zde různé vánoční dekorace, dárky, dobroty apod.

Velmi oblíbená tradice je pečení vánočního cukroví, které symbolizuje sdílení radosti a pohody v rodině.

Recept na vánoční cukroví

Rychlé a snadné vanilkové dukáty, které provoní váš domov sváteční atmosférou

Suroviny

150 g másla, 2 ks vejce, 125 g moučkového cukru, 1 bal. vanilkového cukru, 500 g hladké mouky, 2 lžičce kukuřičný škrob, ½ bal. prášek do pečiva, na ozdobu čokoláda a kokos

1. Máslo, které necháme zahřát na pokojovou teplotu, smícháme s cukrem a vanilkou, dokud nevznikne nadýchaná směs. Poté postupně přidáváme jedno vejce po druhém a po každém přidání důkladně směs promícháme.
2. Následně přidáme k směsi kombinaci mouky, kypřícího prášku, škrobu a trochu soli.
3. Z připravené těstové směsi odebíráme malé množství a vytvoříme z něj kuličky. Tyto kuličky pak jemně prsty roztlačíme na placky a pokládáme je na pečicí plech vyložený pečicím papírem.
4. Pečeme v troubě, kterou jsme předem vyhřáli na 180 stupňů Celsia, po dobu 15 minut.
5. Po upečení necháme cukroví vychladnout na mřížce. Poté namočíme vršek každého kousku do čokolády a ihned ho obalíme v kokosu.

Adventní věnec

Symbolika adventního věnce:

1. **Kruhový tvar** – připomíná, že boží láska nikdy nekončí
2. **Zelené větvičky** – jehličnany symbolizují život, naději a nesmrtelnost

Význam svíček na adventním věnci:

První dvě svíčky by měly být fialové, první se jmenuje Naděje neboli Svíce proroků, druhá Betlémská svíce se zapaluje za mír a třetí je Pastýřská, která symbolizuje přátelství. Ta může být růžová, což je barva radosti. Čtvrtá svíčka by měla být zase fialová. Každou adventní neděli se zapaluje jedna svíčka.

Jak se slaví Vánoce ve světě?

Vánoce jsou svátky uznávanými téměř po celém světě. Každá země má ale své tradice, dárky tak nejsou nadělovány v jednotný den a stejnou postavou. Jak to tedy s vánočními oslavami ve světě vypadá?

Amerika (USA)

Pětadvacátého prosince naděluje dárky v Americe Santa Claus. Na sváteční tabuli pak nechybí nadívaná krůta. K té se podává bramborová kaše, sladké brambory, vařená kukuřice, nádivka, brusinkový kompot a pečivo.

Německo

V sousedním Německu, stejně jako u nás, začíná období příprav a těšení se na Vánoce první adventní nedělí. O Štědrém dnu dárky rozdává Weihnachtsmann – Vánoční muž se zrzavými vlasy a vousy.

Francie

Ve Francii je to pak Otec Vánoc – Pere Noël. Buď dětem plní dárčky jejich boty připravené ke krbu, nebo přivazuje dárky stuhami na stromeček. K slavnostní večeři si Francouzi rádi dají pečeného krocana s kaštanovou nádivkou či lanýžovou pastou. Protože jsou vyhlášenými gurmány, rádi si pochutnají na le reveillon – pokrmu z ústřic a chybět nesmí husí játra.

Venezuela

Ve Venezuele, přesněji v hlavním městě Caracasu, chodí všichni věřící časně ráno do kostela, a to od 16. prosince až do Štědrého dne. Do kostela přitom jezdí na bruslích. Do osmi hodin jsou tak uzavřené některé cesty, aby byla jízda pro věřící bruslaře bezpečnější.

Island

Na Islandu nosí vánoční dárky skřítki, kterých je podle legendy rovných třináct a s dárky přicházejí postupně každý den mezi 12. až 24. prosincem. Obdarovávají ale jen hodné děti, které si daly za okno botu. Každý Islandčan by měl navíc dostat něco nového na sebe, v lepším případě, aby mu někdo nesnědl štědrovečerní večeři, v horším případě, aby ho nesežrala vánoční kočka.

Kam na výlet v době vánočních prázdnin.

Dlouhé vánoční volno, které nás letos čeká, přímo vybízí k procházkám a výletům. Pro inspiraci nabízíme několik typů:

- 1. Jeskyně Víl** – ledová jeskyně v národním parku České Švýcarsko Nedaleko Kyjova v Křinickém údolí se nachází skalní převis s podzemními prostory, ve kterých zima každoročně vykouzlí čarokrásnou ledovou výzdobu. Ze stropu a ze dna jeskyně vyrůstají ledové rampouchy různých velikostí, záclony z ledu, ledová brčka a mnohé další útvary připomínající třeba trpaslíky.
- 2. Dýmající vrch Boreč** – místo, které nikdy nezamrzá. Z vrcholu kopce Boreč stoupá i v krutých mrazech teplá pára. Teplotní rozdíl mezi unikajícím vzduchem a okolím bývá až 16 stupňů, takže se v okolí puklin s unikajícím vzduchem neudrží sníh. Teplé mikroklima vyhovuje teplomilným rostlinám, které nesnášejí teploty pod nulou. Těsně u výdechů můžete pozorovat vzácné játrovky a jasně zelené mechy, a jen několik desítek centimetrů nad prohrátými rostlinami visí rampouchy vzniklé kondenzací páry. Vrchol Boreče je jediné místo na území našeho státu, kde roste Borečka vzácná.
- 3. Romantické skalnaté údolí Modlivý důl** se táhne mezi pískovcovými skalami pod Slavíčkem a Tisovým vrchem na severovýchodním okraji Svojkova, nedaleko Nového Boru. Skalnatá rokle se původně nazývala Smolný důl, protože zdejší uhlíři měli vedle mlířů i smolné pece, v nichž vařili kolomaz. Teprve později zde vzniklo poutní místo, o jehož původu se vyprávěly různé pověsti. Podle jedné z nich tu dobrovolně zemřeli rytíř Jaroslav ze Svojkova s dcerou sládka z Velenic, kteří se velmi milovali, ale rytířovi rodiče jim jejich lásku nepřáli. Jiná pověst vypráví, že tu jeden selský chlapec zabil svého soka v lásce.
- 4. Zámek Zákupy** – krásný zámek, který byl letním sídlem příslušníků panovnické rodiny Habsburků a celá jeho historie je velmi zajímavá. Nachází se ve městě Zákupy, 8 km východně od města Česká Lípa u říčky Svitávka. Je otevřený celoročně.
- 5. Naučná stezka „Za polevskými obry“**
Stromy jsou nejstarší a největší organismy na Zemi – skuteční obři. V okolí Polevska se několik obrů ukrývá, ale nalézt je není jednoduché. Aby po staletí tyto obří stromy unikaly ostrým pilám a sekerám, poukřývaly se na prudkých stráních a úbočí roklí. Vydejte se za obřím poznáním a seznámte se s Jasmírem, Panožroutem, Mrakošmakem, Kochalem a Pamětnicí. Stezka začíná u informačního centra Polevsko.

Nejznámější vánoční koleda

Ve volných chvílích můžete nacvičit tuto jednu z našich nejkrásnějších koled

Tuto staročeskou koledu si již v 17.století zpívali koledníci, když chodili po vesnici, za vykoledovanou výslužku darovali zelenou větvičku chvojí, symbolizující zdraví a život.

Štědrej večer nastal

česká

1. Ště- drej ve- čer na- stal,
Ště- drej ve- čer na- stal, ko- le-
dy při- chys- tal, ko- le- dy při- chys- tal.

6

Paní mámo vstaňte, koledu nám dejte

Paní máma vstala, koledu nám dala

Zvyky a tradice na Štědrý den: znáte je?

Naši předkové se na Štědrý den rozhodně nenudili. Po probuzení se šli opláchnout studenou vodou ke studni (brr), což mělo zajistit do nového roku pevné zdraví. Zároveň se všichni postili (tzn. nejedli), aby viděli zlaté prasátko. Možná si myslíte, že tento zvyk je nesmysl, ale pochází z pohanských dob, když se ještě slavil zimní slunovrat. Jeho symbolem totiž bylo právě zlaté prase.....a ještě slunce.

Nejznámější zvyky, které všichni známe, ale pojďme si je připomenout:

Zdobení stromečku - víte, odkud se tato tradice vzala? Tvrdí se, že vše začalo v Německu, někdy v 16. století se nejprve tančilo pod stromy ve volné přírodě, které byly ozdobeny sladkostmi, ovocem a světýlky. O slunovratu si lidé nosili domů větvičky nebo celé stromky, ozdobili je a tím uctívali boha Ódina, který byl v severské mytologii nejvyšší z Bohů a předsedal pro zručnost, moudrost a smrt. Lidé tehdy věřili, že zavěšováním pamlsků na větve stromečku chrání obyvatele před mrtvými dušemi, které z lesa o slunovratu přicházely. Dle pověry se tak mrtví nasytí sladkostmi na stromečku a obyvatele nechají být..

Šupiny z kapra - Na vánoční tabuli patří kapr. Další štědrovečerní tradice je rybí šupina schovaná pod talíři všech u stolu. Šupiny přinášejí štěstí a mají zajistit finanční hojnost během dalšího roku. Mnoho lidí pak tento štědrovečerní zvyk přenáší dále do celého roku, když nosí šupinu v peněžence, aby si zajistili, že se jim peníze nerozkutálí.

Krájení jablka - Tento štědrovečerní zvyk, kdy jablko překrojíme napůl a sledujeme, jestli je uprostřed něj hvězdička, nám má ukázat, jestli nás čeká zdravý a spokojený rok. Ale pozor, jablíčko vždycky rozkrajujte na osu, kdy budete mít dole bubáka a nahoře stopku.

Skořápkové lodičky - Do polovin skořápek vlašských ořechů dáme malé svíčky a lodičky pak pouštíme v nádobě s vodou nebo třeba umyvadle. Štědrovečerní pověra říká, že když bude vaše loďka dlouho plout a svítit, čeká vás dlouhý šťastný život. Pokud loďka směřuje stále do středu nádoby, říká pověra, že vás čeká mnoho cestování. Když se zase vaše loďka drží u kraje, znamená to zase spokojený život blízko domova.

Lití olova - Nad otevřeným plamenem ohřejte ve speciální kovové naběračce kousek olova a následně jej vlijte do studené vody. Dejte pozor, voda může vystříknout. Studená voda olovo schladí a vznikají z něj různé zajímavé tvary. Podle toho, co vám tvar připomíná, uvidíte, co můžete čekat v následujícím roce.

Rubrika věděli jste, že? Jmelí

Jmelí (*Viscum*) je považováno za rostlinného parazita, který využívá vrcholky stromů jako svého hostitele. U nás nalezneme pouze jednoho zástupce - **jmelí bílé** (*Viscum album*). Nalezneme ho v korunách listnatých i jehličnatých stromů, kterým odebírá vodu a minerály. Ostatní živiny si dokáže vytvořit samo díky vlastní fotosyntéze. Patří mezi téměř nezničitelné rostliny. Vyniká také dlouhověkostí. Třeba na cedrech můžeme najít jmelí staré i čtrnáct století.

Od dávných dob je jmelí vyhledávanou a tajuplnou rostlinou. Má celou řadu léčivých schopností, z nichž vyzdvihneme zejména příznivý účinek na regulaci krevního tlaku, posilování srdce a krevního oběhu, pomáhá tak při rakovině, při obtížích v klimakteriu, při epilepsii, potlačuje pocity strachu a nervozity. Pokud chcete jmelí užívat, mějte na paměti, že bílé bobule jsou toxické a celá rostlina vám může při nesprávném dávkování způsobit zdravotní obtíže.

Dodnes je jmelí opředeno vírou, že přináší lásku a štěstí. Páry se pod zavěšeným jmelím líbají, aby si právě lásku a štěstí zajistily na celý rok. Pokud chcete i vy někomu přinést štěstí, darujte mu snítku jmelí. Jen darované jmelí má tuto magickou moc.

Vánoční vtípky

Ani v adventním čase neztrácíme humor a nadhled, proto vám přinášíme pár vtipných hádanek 😊

Jak se nazývají obyvatelé betléma?..... Figurky 😊

Jak hubne sněhulák? Počká na teplejší počasí 😊

Jak volat na soba, který má sluchátka? Jakkoli, stejně to neslyší 😊

Jaké fotky dělají elfové? Elfíčka 😊

Jak se říká starému sněhulákovi?..... Louže

Přání škole – protože máme všichni školu rádi, přejeme jí:

Anketa

V recepci jsou připraveny anketní lístky, vyplň ho, nezapomeň podepsat a napsat třídu a odevzdej do připravené krabičky. 19.12. budou 3 z vás vylosovaní a obdrží drobný dárek.

1. Jaká je tvoje nejoblíbenější vánoční píseň či koleda?
2. Který film si o Vánocích nikdy nenecháš ujít?
3. Jaké je tvé přání do roku 2025?

Přejeme, ať se Ti přání do roku 2025 splní!!

Na co se můžete těšit v příštím čísle:

Z dění ve škole, Jak mít hraní pod palcem anebo bezpečné prostředí internetu, Krásy Českolipska, úspěchy našich žáků a mnoho dalšího